

Térkép – Tudomány

Tanulmányok Klinghammer István professzor 65. születésnapja tiszteletére

Térképtudományi Tanulmányok 13
Studia Cartologica 13

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének
évkönyve

Térképtudományi Tanulmányok 13

Studia Cartologica 13

Térkép – Tudomány

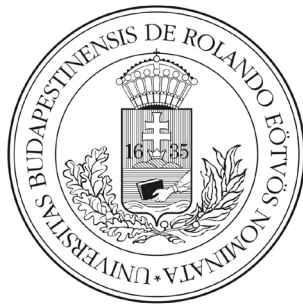
Tanulmányok Klinghammer István professzor 65. születésnapja tiszteletére

Map – Science

Papers in Honour of the 65th Birthday of Prof. István Klinghammer

Karte – Wissenschaft

Festschrift zum die 65. Geburtstag zu Ehren von Prof. István Klinghammer

DIGITÁLIS VÁLTOZAT 2006

ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék • Budapest, 2006

Szerkesztette / Edited by / Herausgegeben von:

Zentai László
Györfy János
Török Zsolt

Fordítók / Translations by / Übersetzt von:

Gercsák Gábor
Dombóvári Eszter
Bite Katalin Emese
Fügi Bálint

Tördelőszerkesztő / Page-setting by / Lay out:

Irás Krisztina

A kötet létrehozásában közreműködtek / Contributors / Mitarbeiter:

Draskovits Zsuzsanna, Elek István, Faragó Imre, Gede Mátyás,
Horváth Ildikó, Kovács Béla, Márton Mátyás, Nemes Zoltán,
Jesús Reyes Nuñez, Szekerka József, Verebiné Fehér Katalin

A kötet megjelenését a HM Térképészeti Közhasznú Társaság támogatta.

ISSN 0495-1719

KÖSZÖNTŐ

Kedves Pista!

65 éves lettél. Hitted volna, hogy ez lehetséges? Gondoltad volna, hogy egyszer ez a nap is elérkezik? Gyermekkorunkban már egy húsz-harminc évest is bácsinak szólítottunk, amikor pedig mi magunk haladtunk el a harminc mellett, akkor már egy ötvenes kolléga is aggastyánnak tűnt. Itt azonban az *öreg* már alapvetően nem a korra vonatkozott, hanem a megszerzett tapasztalatokra, a szakmai minőségre utalt. A szakma nagy örege lettél, aki már tulajdonképpen mindent elért, ami elérhető, aki letett valami olyat az asztalra, ami után mások csak vágyakoznak, ami évtizedekre meghatározza egy szakma fejlődését, aki iskolát teremt.

Mi határozza meg egy szakma fejlődését? Elsősorban egy nagy egyéniség, akinek van szeme a részletekben észrevenni a fontosat, aki távolból is felismeri a jó irányt, és akinek van bátorsága ki nem próbált lépések megtételéhez. Nem elég azonban csak szakmailag lenni valakinek. Sok pozitív emberi tulajdonság is kell ahhoz, hogy valaki a szakmája doyenje legyen. A *nagy öreg* ritkán magányos harcos, többnyire csapatjátékos, csapatkapitány. Hogy van az, hogy a mi tanszékünkön féltékenység, irigykedés, intrika helyett barátság, kölcsönös tisztelet, szakmai együttműködés uralkodik? Hogy van az, hogy nálunk a *főnök* egyengette a fiatalabb kollégák útját, terelgette őket a megfelelő irányba, segítette a nélkülözhetetlen emberi és szakmai kapcsolatok kiépítését? Hogy van az, hogy nálunk egy tanszéki értekezlet nemcsak szakmai tanácskozás, a munkahelyi ezer apró-cseprő, vagy éppen megoldhatatlan problémák fóruma, hanem egyben társasági program, egymás véleményét meghallgató, tisztelő beszélgetés is?

Ilyesmi csak akkor fordulhat elő, ha egy nagy egyéniség ül a bakon. Nem elég azonban csak ülni, és pattogatni az ostort, hanem a kollégák számára lehetőségeket, erőforrásokat is kell teremteni. Így lehetett egy aprócska tanszékből – ahol két-három évenként indult egy néhány fős térképész évfolyam – egy évi 20-25 szakembert kibocsátó, nemzetközileg is elismert, mondhatni iskolateremtő műhelyt felépíteni, amely ma már az informatika területén is komoly eredményeket tud felmutatni. Ilyesmi csak a szakma nagy öregeinek szokott sikerülni.

Most, hogy visszatérni készülsz a tanszékre az elmúlt években az egyetem élén járatlan utakon tett sok-sok lépés után, annyi Scylla és Charybdis közti hajózást végre magad mögött hagyva, Isten hozott újra a fedélzeten. *Vitorlát bonts!*

Emlékeztess minket még sokáig Vedres István általad gyakran idézett 1805-ös mondatára:

*„Ami jó és hasznos, ha ma el nem végzed,
Hidd el, annak kárát holnap mindjárt érzed.”*

Tanszéki kollégáid

CONGRATULATIONS!

Dear Pista,

You will be soon 65. Have you ever thought of it? Have you ever thought of the arrival of this day? When we were children we said *uncle* to those who were only twenty or thirty; and when we were over thirty, even a colleague of fifty seemed to be an old man for us. Here, however, the term *old* did not really refer to the age but to the experience and professional quality. You are now an old-timer of the profession: you have in fact reached everything one can want; you have put something on the table that others only long for and that determines the development of a profession; and you have established a school.

What determines the development of a profession? First of all, it is a great individual, who has the eyes to see the important elements among the details, who can identify the right direction from a distance, and who has the courage to make the first steps. To be professionally great is not enough. Lots of human qualities are also necessary to make someone the doyen of the profession. The *old-timer* is rarely a lonely warrior, but rather a player in a team or a team captain. What explains that at our department we enjoy friendship, mutual respect and professional cooperation instead of jealousy, envy and intrigue? What explains that here the *boss* paved the way for the young colleagues, turned them to the right direction, and helped them to build the necessary human and professional relationships? What explains that our departmental meeting is not a simple professional gathering where lots of petty troubles or insoluble situations are discussed, but also a social event, where we freely talk and listen to each other's opinion?

This can only happen if a great individual sits in the driving-box. However, just sitting there and cracking the whip is not enough: opportunities and resources also have to be provided for the colleagues. This was the way of building an internationally recognized department from a small unit. Now more than twenty cartographers graduate from the department every year – in the past, only a few cartographers were released every second or third year. Today the department is a school or workshop, which showed up serious achievements in informatics too. Only the *old-timers* of the profession can achieve this success.

Now that you plan to come back to the department after completing your several years' voyage leading the boat of the university between the lots of rocks Scylla and whirlpools of Charybdis, we welcome you again on our board. Set the sails!

Please remember us for long to the saying of István Vedres from 1805, which you often cited,

*„Do today what is good and useful,
or you might regret it tomorrow.“*

Your colleagues from the Department

BEGRÜSSUNG

Lieber István,

Du bist 65 Jahre alt geworden. Hättest Du es jemals gedacht, daß es möglich ist? Hättest Du daran geglaubt, daß auch dieser Tag einmal kommt? In unserer Kindheit haben wir schon einen Zwanzig-Dreißigjährigen Onkel genannt als wir selbst an dreißig vorbeigegangen, dann schien ein fünfzigjähriger Kollege schon Greis. Aber in diesem Fall bezog sich *der Alte* nicht auf das Lebensalter, sondern auf die gesammelten Erfahrungen, auf die berufliche Qualität. Du bist der Große Alte des Berufes geworden, der im Grunde Alles erreicht hat, was man erreichen kann; der Solches aufgewiesen hat, nach dem Anderen nur sehnen sich können; der für Jahrzehnte die Entwicklung eines Faches bestimmt, der Schule geschaffen hat.

Was bestimmt die Entwicklung eines Berufes? In erster Reihe eine große Individualität, der das Wichtige in den Einzelheit erkennen kann; der die gute Richtung aus Ferne erkennt; und den Mut hat die bisher unausprobierten Schritte zu wagen. Aber es reicht nicht nur beruflich Jemand zu sein. Viele positive Eigenschaften sind auch nötig um ein Doyen seines Berufs zu werden. Dabei ist der Große Alte selten einsamer Kämpfer, meistens Mannschaftsspieler, Teamchef. Wie entwickelte sich an unserem Lehrstuhl die Freundschaft, die gegenseitige Hochachtung, die Zusammenarbeit statt der Eifersucht, dem Neid und den Intrigen? Warum ist der *Chef* bei uns, der den jungen Kollegen den Weg bereitet, in die richtige Richtung lenkt, den Aufbau des unentbehrlichen Kontaktsystems hilft? Wie kommt es, daß bei uns die Lehrstuhlsitzungen nicht nur eine berufliche Beratung, Forum der tausenden kleinwinzigen oder gerade der unlösbaren Arbeitsplatzprobleme sind, sondern auch zugleich Gesellschaftsprogramm?

Das kommt nur dann vor, wenn eine große Individualität in Leitungsposition sitzt. Aber es ist nicht genügend nur zu sitzen und mit der Peitsche knallen, sondern es ist nötig die Möglichkeiten für die Kollegen, Kraftquelle herzustellen. In dieser Weise kann man aus einem kleinen Lehrstuhl – in dem in allen zwei-drei Jahren ein Kartograph Jahrgang mit wenigen Studenten begann – eine Werkstatt aufbauen, die jährlich 20-25 Fachleuten das Diplomzeugnis ausstellt und auch international anerkannt ist, die Schulschöpfer ist, die schon heute wichtige Positionen im Bereich Informatik erobert hat. So etwas ist gewohnt nur den *Großen Alten* des Berufes gelungen.

Daß Du jetzt nach den vielen Schritten an unbegangenen Wegen an der Spitze der Universität an den Lehrstuhl zurückkehren willst, soviel Schiffsreisen zwischen Scylla und Charybdis hinter Dich lassend, grüß Dich Gott am Bord. *Lass Segel aus!*

Erinnere uns noch lange auf die von Dir so oft zitierten Worte von Vedres István aus 1805:

*„Du mußt das was gut und nützlich ist noch heute erledigen,
Sonnst wirst du dich, wie du morgen siehst, selber schädigen.“*

Deine Kollegen am Lehrstuhl

Lieber Herr Klinghammer,

uns verbinden seit Jahrzehnten ergiebige Kontakte auf den Gebieten der historischen und thematischen Kartographie. Als szt. Obmann für Geographie der Deutschen Akademie der Naturforscher Leopoldina hatte ich 2000 die Freude, Sie im Kreis der Mitglieder begrüßen zu dürfen. Damit erhielt die lange Tradition kollegialer Zusammenarbeit zwischen den deutsch- und ungarischsprachigen Geowissenschaftlern, die bis in die jüngste Vergangenheit besonders Márton Pécsi und Pál Stefanovits befruchtet haben, neue Impulse.

Die 65. Wiederkehr Ihres Geburtstages bietet Gelegenheit, Ihnen für viele treffliche Initiativen jetzt vor allem für die Vorbereitung des gemeinsamen Meetings der Leopoldina, der Ungarischen Akademie der Wissenschaften und der Eötvös Loránd Universität vom 25.-27. Mai 2006 zum Thema „Thematic Mapping in Geosciences – Applications using New Technologies and Media“ zu danken, für die gastfreundliche Einladung und Aufnahme in Budapest, für die vorbildliche Organisation und Ihre persönlichen kartographisch-geowissenschaftlichen Fachbeiträge.

Lieber Herr Klinghammer, die in Budapest versammelten Mitglieder der Sektion Geowissenschaften grüßen Sie mit mir recht herzlich! Wir blicken voller Hochachtung auf Ihre wissenschaftlichen Leistungen und gratulieren Ihnen zu Ihrem Ehrentage am 10. August 2006! In der Hoffnung auf weitere enge freundschaftliche Verbindungen wünschen wir Ihnen noch aktive Jahre und Freunde am Dasein!

Ihr

(Walter Roubitschek, Halle a. d. Saale)

Kedves Klinghammer Tanár Úr!

Évtizedek óta tartó termékeny kapcsolat köt össze bennünket a térképtörténet és a tematikus kartográfia területén. Mint a Leopoldina, Német Tudományos Akadémia Természettudományi, azon belül is Földrajzi Szakcsoportjának elnöke örömmre szolgált 2000-ben, hogy a tagjaink között üdvözölhettem Önt. A német és a magyar földtudományi szakemberek baráti együttműködésnek hosszú hagyományát sikerült megőrizni, mely Pécsi Márton és Stefanovits Pál tevékenységével gazdagodott új impulzusokkal.

Az Ön 65. születésnapja alkalmat ad, hogy köszönetet mondjunk Önnek a sok nagyszerű kezdeményezésért, de mindenekelőtt a Leopoldina, a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Tudományegyetem közös találkozájának, a „Thematic Mapping in Geosciences – Applications using New Technologies and Media“-nak 2006. május 25-27-i előkészítéséért, a vendégszerető meghívásért és a budapesti fogadtatásért, valamint a példás szervezésért és az Ön személyes térképészeti-földtudományi hozzájárulásáért.

Kedves Klinghammer tanár úr, a Budapesten összegyűlt földtudományi szekció tagjai sok szeretettel üdvözölik Önt! Teljes nagyrabecsüléssel tekintünk az Ön tudományos teljesítményére és gratulálunk Önnek a 2006. augusztus 10-i születésnapja alkalmából! A további szoros baráti kapcsolat reményében kívánunk Önnek még sok aktív évet és örömet!

Üdvözlettel:

(Walter Roubitschek, Halle a. d. Saale)

KLINGHAMMER ISTVÁN

Klinghammer István 1941. augusztus 10-én született Budapesten. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Apáczai Csere János Gimnáziumában érettségizett. Egyetemi tanulmányai után 1965-ben szerzett középiskolai földrajz-biológia szakos tanári oklevelet, majd a következő évben térképész diplomát. Már hallgatóként részt vett az 1953-ban alapított Térképtudományi Tanszék oktató és kutatómunkájában, ahol több mint negyven éve dolgozik: 1965-től gyakornokként, később tanársegédként. Egyetemi doktori értekezését 1967-ben védte meg. 1969-től ösztöndíjasként egy évet a Bonni Egyetemen töltött. 1971-től egyetemi adjunktus, 1980-tól egyetemi docens, majd 1994-től egyetemi tanár. „A kartográfia kialakulása napjainkig” című akadémia doktori értekezését 1992-ben védte meg. Tudományos munkássága elismeréseként 2000-től a Leopoldina Német Természettudományi Akadémia rendes tagja, 2004-től a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja.

1987-től 2005-ig Klinghammer István volt azaz ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszék vezetője. Tanszékvezetése idején a hazai felsőfokú térképészeti képzés folyamatos fejlesztésével és korszerűsítésével, magas színvonalú kartográfiai kutatómunka irányításával és szervezésével, a térképészet népszerűsítésével hazai és nemzetközi elismertséget szerzett tanszékének és a magyar térképtudománynak egyaránt.

Aktívan részt vesz a térképészet oktatásában. Több évtizedes tanári munkája eredményeként számos magasan képzett térképész-generáció került ki az Egyetem padsoraiból. Oktatói tevékenysége részeként hosszú időn keresztül a földrajz tanár szakos, geográfus, geológus, meteorológus és régész hallgatóknak térképészeti bevezető előadásokat, gyakorlatokat és felméréstani terepgyakorlatot tartott.

Klinghammer István kutatásait a tematikus kartográfia területén, a kartográfiai ábrázolás módszertani kérdéseinek vizsgálatával kezdte, majd a térképészeti automatizálás területén folytatta. A korai számítógépes térképkészítési alkalmazások kidolgozása mellett a térképtörténet területén is folytatott kutatásokat. Eredményeiről jelentős publikációs tevékenysége tanúskodik: tizenkét könyv és könyvrészlet mellett mintegy nyolcvan szakmai tanulmány szerzője. Vezetésével ugyanennyi diplomamunka készült, tizenkilenc doktorandusz kutatómunkáját irányította. Jelenleg a Földrajz-Földtudományi Doktori Iskola térképész programjának vezetője.

Aktív résztvevője, majd tudományos szervezőként formálója az egyetemnek, rendszeres szereplője a közéletnek. Dékánhelyettes, a Természettudományi Kar dékánja (1989–1990), majd 1997-től rektorhelyettes. 2000-től az 1635-ben alapított, legnagyobb magyar egyetem, az ELTE rektora.

A hazai tudományos életben a térképészet elkötelezett szakmai képviselőjeként vesz részt az MTA Földtudományi Osztálya, és a Földrajz Tudományos Bizottságok munkájában, tagja az MTA Doktori Tanácsának. Vezetője a Térképészet és Földrajzi Információk albizottságának. A Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság alelnöke, a Magyar Földrajzi Társaság választmányának és számos további szakmai szervezet tagja. A Lázár Deák Alapítvány kuratóriumának elnökeként a Szép Magyar Térkép kiállítás szervezője volt hosszú éveken keresztül. Tudományos és oktatói tevékenységéért 1990-ben a magyar térképészet legrangosabb szakmai díját, a Lázár-deák Érmét kapta. A Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA), a kartográfia egyetlen nemzetközi szervezetének szakmai munkájában 1974 óta vesz részt. Az Oktatási és Nevelési Szakbizottság elnökeként folytatott munkájának elismeréseként 2004-ben az ICA tiszteleti tagjává választották (1974-es alapítása óta világszerte csak negyvenen kapták meg ezt a kitüntető címet). 1994-ben alapító tagja, majd rendszeres meghívott előadója volt a térképészet EuroForumának.

Az utánpótlás nevelésére példamutó figyelmet fordított, számos kollégáját indította el a hazai és nemzetközi szakmai elismerés útján.

ISTVÁN KLINGHAMMER

István Klinghammer was born on 10 August 1941 in Budapest. He received his school-leaving certificate in Apáczai Csere János Secondary School of Eötvös Loránd University. He got his teacher degree (MSc) in geography and biology in 1965 and he obtained an MSc degree in cartography in the following year. He already took part in the teaching and in the research projects of the Department of Cartography (established in 1953) when he was a student. He has been working there for more than forty years: first as a trainee after 1965, later as an assistant. He got his PhD in 1967. He got a one-year scholarship to the University of Bonn in 1969. He became an assistant professor in 1971, an associate professor in 1980, and a professor in 1994. He became an Academic Doctor of cartography in 1992 after completing his thesis, „The development of cartography to today.” As an appreciation of his scientific merits, he was elected a corresponding member of the Hungarian Academy in 2004.

István Klinghammer headed the Department of Cartography and Geoinformatics between 1987 and 2005. In this position, he gained both home and international respect for his department and the Hungarian cartography by continuously developing and modernizing the training of cartographers at university level, managing and organizing cartographic research at high level and popularizing map-making. As a teacher, he participated in training cartographers and held lectures on basic cartography, gave practicals and organized field courses for the students of geography, geology, meteorology and archaeology.

István Klinghammer's research profile started with the study of thematic cartography and methodological questions of cartographic representation. Later, he added cartographic automation to his research interest. In addition to taking part in working out the applications of computer-assisted map-making he studied map history. His research results are demonstrated by the great number of publications: twelve books and book passages, and some eighty scientific papers. He was the supervisor of some eighty degree theses, and he directed the research programme of nineteen PhD students. Today he is the head of the cartography programme within the Geography and Earth Sciences PhD School.

He was always an active partner and later a shaper of the university, and he was a regular player in the public life of the university. He was a Vice-Dean, Dean of the Faculty of Science (1989–1990), and a Vice-Rector after 1997. Since 2000, he has been the Rector of the biggest Hungarian university founded in 1635.

As a committed representative of cartography in Hungary, he participates in the activity of the Division of Earth Sciences of the Hungarian Academy and in Geographical Scientific Boards. He is a member of the Doctoral Council of the Academy. He is the president of Sub-Commission on Cartography and Geographical Information. He is the Vice-President of the Hungarian Society for Surveying, Cartography and Remote Sensing, on the committee of the Hungarian Geographical Society, and he is the member of several other professional organizations. As the President of the board of trustees of Lázár Deák Foundation, he was the organizer of the exhibition „Beautiful Hungarian Map” for long years. In respect of his success in science and teaching, in 1990 he received Lázár-deák Prize, the highest professional prize for Hungarian cartographers. He takes part in the work of the International Cartographic Association (ICA), the only international organization of cartographers, since 1974. He was awarded honorary fellowship in 2004 in appreciation of his work as the President of the Education and Training Committee. (There are only forty persons all over the world who received this award since the establishment of the ICA in 1974.) In 1994, he was a founding member and later a regular lecturer of the EuroFoum of cartographers; he is a full member of the of Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina.

ISTVÁN KLINGHAMMER

István Klinghammer wurde am 10. August 1941. in Budapest geboren. Er hat das Abitur in Apáczai Csere János Gymnasium der Eötvös Loránd Universität abgelegt. 1965, nach dem Studium, wurde er Geographie-Biologie Lehrer der Mittelschule, dann im nächsten Jahr Kartograph. Er nahm schon als Student an den Unterrichts- und Forschungsarbeiten des in 1953 gegründeten Lehrstuhles für Kartographie teil, in dem er schon seit über 40 Jahre arbeitet: 1965 als Praktikant, später als Assistent. Seinen Dokortitel erhielt er in 1967. 1969 verbrachte er ein Jahr als Stipendiat an der Universität Bonn. 1971 wurde er Adjunkt, 1980 Dozent, dann 1994 Professor. Seine akademische Doktorarbeit mit dem Titel „Die Entwicklung der Kartographie bis zum Heute“ verteidigte er 1992, als Anerkennung seiner wissenschaftlichen Arbeit wurde er im Jahre 2004 als Mitglied der Ungarischen Akademie der Wissenschaft (MTA) gewählt.

Von 1987 bis 2005 war István Klinghammer Lehrstuhlleiter am Lehrstuhl für Kartographie und Geoinformatik. Während dieser Zeit erreichte er heimatische und internationale Anerkennung für seinen Lehrstuhl und die ungarische Kartographiewissenschaft mit der Entwicklung und Modernisierung der heimatischen Kartographiestudium an der Universität, mit der Popularisierung der Kartographie. Als Lehrer nahm er an das Kartographie Studium teil, für die Geographie, Geograph, Geologie, Meteorologie und Archäologie Studenten hielt er „die Einleitung in die Kartographie“ Vorlesungen, Übungen, bzw. Vermessung Praktikum.

István Klinghammer began seine Forschungen im Bereich Thematischen Kartographie, mit der Analysis der methodischen Fragen der kartographischen Darstellung und setzte im Bereich der kartographischen Automatisierung fort. Neben der Ausarbeitung der Anwendungen der jungen Computerkartographie leitete er auch Forschungen im Bereich der Geschichte der Kartographie. Seine deutliche Publikationstätigkeit legt Zeugnis über seinen Ergebnisse ab: er ist der Autor von den zwölf Büchern und Buchteilen und daneben von achtzig Fachabhandlungen. Mit seiner Leitung wurden ebensoviel Diplomarbeiten fertig gestellt und leitete er neunzehn Doktorantenforschung. Zur Zeit ist er Leiter des Kartographprogramms an der Geographie-Erdkunde Doktorschule.

Aktiv Teilnehmer, dann als Wissenschaftsorganisator formte er die Universität, er ist ständiger Teilnehmer des öffentlichen Lebens. Er war Vice-Dekan, Dekan an der Fakultät für Naturwissenschaften (1989-1990), später von 1997 Vice-Rektor. Seit 2000 ist er Rektor der in 1635 gegründeten, größten ungarischen Universität ELTE.

Im ungarischen wissenschaftlichen Leben nimmt er als engagierter Fachvertreter für Kartographie in der Arbeit der MTA Abteilung für Erdkunde und der Geographie Wissenschaftliche Ausschuss teil, ist Mitglied der MTA Doktorrat. Er ist der Leiter des Unterkomitees der Kartographie und Geographischen Informationen. Die Ungarische Gesellschaft für Vermessung, Kartographie und Fernerkundung ist er der stellvertretender Vorsitzender, Mitglied der Ausschuß der Ungarischen Gesellschaft für Geographie und noch weitere Fachorganisationen. Als der Vorsitzender des Kuratoriums der Lázár Deák Stiftung war er für mehreren Jahren der Organisator der Ausstellung „Schöne Ungarische Karte“. Für seine wissenschaftlichen und Unterrichtstätigkeiten bekam er den namhaften Fachpreis der ungarischen Kartographie, die Medaille Lázár-deák 1990. An der Arbeit der die International Cartographic Association (ICA), die einzige internationale Organisation der Kartographie nimmt er seit 1974 teil. 2004 wurde seine Arbeit als Vorsitzender des Unterrichts und Erziehungskomitee anerkennt und wurde als ICA Honorarmitglied gewählt (seit der Gründung der Organisation haben nur Vierzehnen Personen diese ausgezeichneten Titel auf der Welt bekommen). Im Jahre 1994 war er Gründungsmitglied, dann ständig angeforderte Vortragende der EuroForum der Kartographie, ständiger Mitglied der Leopoldina Deutsche Akademie der Naturforschen (2000).